

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM INFORMATIKAI KAR

Programozási Nyelvek és Fordítóprogramok Tanszék

Beadandó kezelő rendszer megvalósítása

Témavezető:

Poór Artúr

egyetemi tanársegéd

Szerző:

Csiki Erik Gergely

programtervező informatikus BSc

Tartalomjegyzék

1.	\mathbf{Bev}	ezetés		2
2.	Felh	ıasznál	lói dokumentáció	3
	2.1.	Bejele	ntkezés és nyelvválasztás	3
		2.1.1.	Bejelentkezés	4
		2.1.2.	Nyelvválasztás	5
	2.2.	Szerep	okörök	5
		2.2.1.	Rendszergazda	5
		2.2.2.	Tárgyfelelős	9
		2.2.3.	Gyakorlatvezető	11
		2.2.4.	Hallgató	15
		2.2.5.	Mindenki számára elérhető oldalak	17
3.	Fejl	esztői	dokumentáció	20
	3.1.	Keretr	rendszer és az alkalmazás felépítése	20
		3.1.1.	Keretrendszer	20
		3.1.2.	Az alkalmazás felépítése	20
	3.2.	Hibak	ezelés és logolás	21
	3.3.	Adatb	ázis	22
	3.4.	Model	réteg	23
	3.5.	Vezérl	ő réteg	23
	3.6.	Nézet	réteg	23
4.	Tesz	ztelés		24
5.	Kös	zönetn	nyilvánítás	25
Iro	odalo	miegv	zék	26

1. fejezet

Bevezetés

A szakdolgozatom témája egy beadandó kezelő rendszer megvalósítása webes alkalmazásként. Az elkészült rendszer az Assignment Supervisor System nevet kapta (röviden ASS), a továbbiakban így hivatkozom rá.

Az alkalmazás célja, hogy segítse az egyetemi munkát, mind a hallgatók, mind az oktatók részére. Lehetőségünk van tantárgyak létrehozására, amelyekhez létrehozhatunk csoportokat. A hallgatók ezekbe a csoportba tudnak jelentkezni, amit a gyakorlatvezető hagyhat jóvá. A hallgatók számára lehetőségünk van határidővel ellátott feladatokat kiírni. A feladatkiírásánál támogatott a Markdown és a LATEX kifejezések. A beküldött megoldásokat a gyakorlatvezetők értékelhetik. Az alkalmazás támogatja a külföldi hallgatók munkáját, számukra elérhető az alkalmazás angol nyelvű változatban.

2. fejezet

Felhasználói dokumentáció

2.1. Bejelentkezés és nyelvválasztás

Az oldalra érkezve a kezdőoldalt láthatjuk, ahol egy üdvözlő üzenet fogad minket. Majd lehetőségünk nyílik bejelentkezni a rendszerbe, vagy a rendszer által támogatott lokalizációt tudjuk kiválasztani (2.1 ábra). ¹

Köszöntjük!

Az oldalt az INF-es (Pandorás) azonosítóval tudjuk használni.

INF-es felhasználónév						
INF-es jelszó						
Bejelentkezés						
Magyar	English					

2.1. ábra. Főoldal

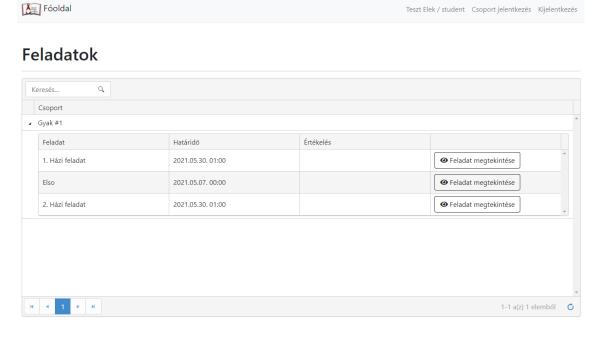
 $^{^{-1}}$ Erre majd még a bejelentkezés után is lehetőségünk nyílik lásd később, 2.2.5: "Mindenki számára elérhető oldalak"

2.1.1. Bejelentkezés

A rendszerbe bejelentkezni az INF-es felhasználónkkal tudunk. Ha a bejelentkezés sikertelen volt, azt a rendszer hibaüzenetekkel jelzi a számunkra (2.2 ábra). Amennyiben a bejelentkezés sikeres volt, a szerepkörnek megfelelő kezdőoldalon találjuk magunkat (2.3 ábra).

Köszöntjük! Az oldalt az INF-es (Pandorás) azonosítóval tudjuk használni. INF-es felhasználónév A INF-es felhasználónév megadása kötelező! INF-es jelszó A INF-es jelszó megadása kötelező! Bejelentkezés Magyar English

2.2. ábra. Bejelentkezési hiba

2.3. ábra. Sikeres bejelentkezés

2.1.2. Nyelvválasztás

A rendszer kilistázza a támogatott lokalizációkat (jelenleg magyar és angol). Alapértelmezett beállítás a magyar. Ezt felültudjuk írni, ha valamelyik gombra rákattintunk. (2.4 ábra)

Welcome! This site can be only used with an INF (Pandora) account. INF username INF password Login Magyar English

2.4. ábra. Nyelvváltás

2.2. Szerepkörök

A felhasználók négy csoportba tartozhatnak:

- Rendszergazda
- Tárgyfelelős
- Gyakorlatvezető
- Hallgató

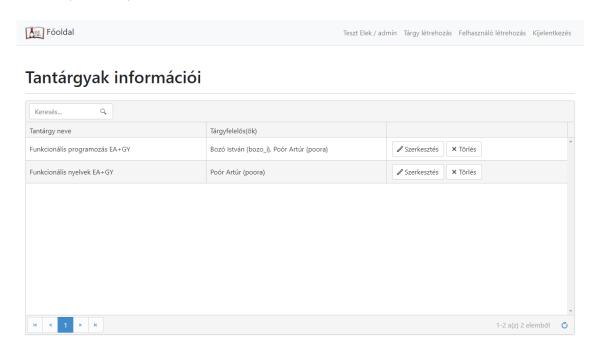
Egy felhasználó tartozhat több szerepkörbe. Ha egy felhasználó több szerepkörbe is tartozik, akkor a felület menüsorán megjelenik egy "Szerepkör váltás" lenyitható menü, ahol a felhasználóhoz rendelt szerepköröket találjuk, a kiválasztott linkre kattintva a csoporthoz tartozó kezdőoldalra navigáljuk magunkat. A felhasználóhoz a szerepköröket a felhasználó létrehozásakor is megadhatjuk, valamint a létrehozást követően tudjuk módosítani.

2.2.1. Rendszergazda

A rendszergazda a következő funkciókat érheti el:

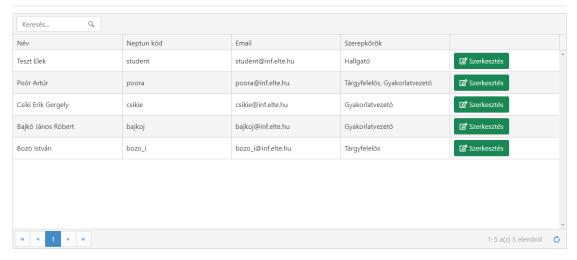
• Tantárgy létrehozása, módosítása, törlése, tárgyi információk megtekintése

• Felhasználó létrehozása, módosítása, a felhasználók adatainak a megtekintése Ha rendszergazdaként jelentkezünk be az alábbi két táblázat fogad minket a kezdőoldalon (2.5 ábra).

(a) Tantárgyak táblázata

Felhasználók listája

(b) Felhasználók táblázata

2.5. ábra. Rendszergazdai szerepkör kezdőoldala

Az első táblázatban a rendszerben létrehozott tantárgyak és a hozzájuk tartozó információk olvashatóak le. A táblázatban az egyes tantárgyakhoz tartozó adatok módosíthatóak, illetve az egész tárgyat lehet törölni. A módosítás során validálásra

kerül, hogy a módosított név létezik-e már a rendszerben, ha igen, akkor ezt a rendszer jelzi számunkra. A második táblázatban a rendszerben létrehozott felhasználókat és a hozzájuk tartozó információkat láthatjuk. A rendszergazda a felhasználók adatait és szerepköreit tudja módosítani.

Tantárgy létrehozása

A "Tárgy létrehozás" linkre kattintva az alkalmazás átnavigál minket egy űrlapra, ahol az új tantárgy szükséges adatait tudjuk kitölteni (2.6(a) ábra). Ha az adatok validálása és feldolgozása sikeres, akkor visszanavigálódunk a kezdőoldalra. Az esetleges validalási hibákat a rendszer jelzi számukra (2.6(b) ábra).

Tantárgy létre	1102dS	
Tantárgy neve Teszt Tárgy		
Tárgyfelelős(ök)		
	Létrehoz	
	() fr 1	
	(a) Űrlap	
Tantárgy létre	· ,	
Tantárgy neve	hozás	
	hozás	
Tantárgy neve A Tantárgy neve megadása kötelez	hozás	

2.6. ábra. Tantárgy létrehozás

Felhasználó létrehozása

Felhasználót létrehozni a "Felhasználó létrehozás" linkre kattintva tudjuk megtenni, ami továbbnavigál minket egy űrlapra, ahol az új felhasználónak az adatait tudjuk megadni (2.7(a) ábra). Ha az adatok validálása sikeres, akkor a felhasználó

elkészült és visszanavigálódunk a kezdőoldalra, ha nem volt sikeres, akkor a rendszer ezt hibaüzenetekkel jelzi nekünk (2.7(b) ábra).

Felhasználó létrehozás

(a) Űrlap

Felhasználó létrehozás

Neptun kód
A Neptun kód megadása kötelező!
Név
A Név megadása kötelező!
Email
A Email megadása kötelező!
Jelszó
A Jelszó megadása kötelező!
Jelszó megerősítése
A Jelszó megerősítése megadása kötelező!
Szerepkör(ök)
A Szerepkör(ök) megadása kötelező!
Létrehoz

(b) Adatok validálása

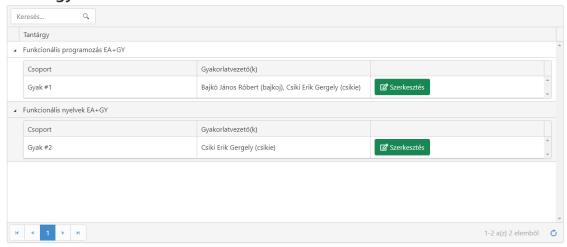
2.7. ábra. Felhasználó létrehozás

2.2.2. Tárgyfelelős

Ha tárgyfelelősként jelentkezünk be a rendszerbe, akkor az alábbi kezdőoldal fogad minket (2.8 ábra). A kezdőoldalon egy tablázat található, amiben látjuk azokat a tantárgyakat, és a tantárgyakhoz tartozó csoportokat, amelyeknek a felelősei vagyunk. A tárgyfelelős a következő funkciókat használhatja:

- Csoport létrehozása egy tantárgyhoz
- Csoport módosítása

Tantárgyak

2.8. ábra. Tárgyfelelős kezdőoldala

Csoport létrehozása

A menüsoron a "Csoport létrehozás" linkre kattintva a rendszer átirányít minket egy űrlapra, ahol létre tudunk hozni egy csoportot (2.9 ábra). Az adatokat a rendszer validálja, és az esetleges hibákat jelzi számunkra.

Csoport létrehozás Tantárgy Tantárgy Gyakorlatvezető(k) Létrehozás (a) Űrlap Csoport létrehozás Csoport neve A Csoport neve A Csoport neve mező kitőltése köteelző! Tantárgy Tantárgy Tantárgy A Tantárgy mező kitöltése kötelező! Gyakorlatvezető(k) A Gyakorlatvezető(k) mező kitöltése kötelező!

2.9. ábra. Csoport létrehozás

Csoport módosítása

Csoportokat szerkeszteni a kezdőoldalon található táblázat segítségével tudunk. A táblázatban lenyitható minden kilistázott tantárgy. Itt találjuk a tantárgyakhoz már létrehozott csoportokat. Minden tantárgy mellett találunk egy "Szerkesztés" gombot, melyre kattintva elérhetővé válik a csoport szerkesztése. Az adatok validálásra kerülnek, az esetleges hibákat a rendszer jelzi számunkra (2.10 ábra).

Csoport szerkesztése Csoport neve Gyak #2 Gyakorlatvezető(k) Csiki Erik Gergely (csikie) × Módosít (a) Űrlap Csoport szerkesztése Csoport neve A Csoport neve mező kitőltése kötelező! Gyakorlatvezető(k) Csiki Erik Gergely (csikie) × Módosít (b) Adatok validálása

2.10. ábra. Csoport módosítása

2.2.3. Gyakorlatvezető

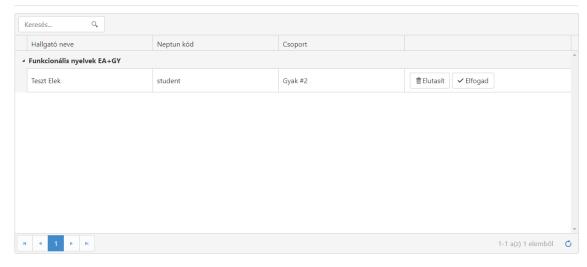
Gyakorlatvezetőként bejelentkezve a rendszerbe a 2.11 ábrán látható kezdőoldal fogad minket. Az oldalon az "Értékelendő beadandók" cím alatt, a hozzánk rendelt csoportok hallgatóit láthatjuk egy-egy táblázatban, ahol láthatjuk, hogy egy hallgató az adott feladatra adott-e be megoldást. A "Hallgatói várólista" cím alatt szintén egy táblázatot találunk (2.11(b) ábra), ahol tantárgyanként csoportosítva a következő információkat olvashatjuk le:

- Hallgató neve
- Hallgató neptun kódja
- Csoport neve

Értékelendő beadandók Funkcionális programozás EA+GY - Gyak #1 Hallgató neve Teszt Elek (student) Funkcionális nyelvek EA+GY - Gyak #2 Hallgató neve 1. Házi feladat

(a) Értékelendő beadandók

Hallagtói várólista

(b) Hallgatói várólista

2.11. ábra. Gyakorlatvezető kezdőoldala

A gyakorlatvezető az alábbi funkciókat éri el:

- Feladat kiírása
- Jelentkezések bírálata
- Beadott munka értékelése

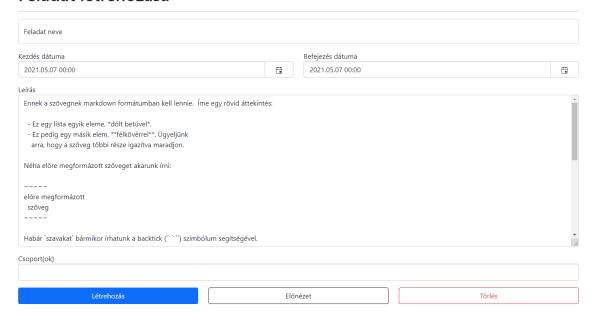
Feladat kiírása

Feladatot kiírni a "Feladat létrehozása" menüpont alatt tudunk, ahol egy űrlapot találunk (2.12). Ahhoz hogy létrehozzunk egy feladatot, a következő információkat szükséges megadnunk:

- A feladat neve
- Kezdés és befejezés dátuma
- Feladat leírása

• Mely csoporthoz legyen létrehozva²

Feladat létrehozása

2.12. ábra. Feladat létrehozás

A rendszer támogatja, hogy a feladatnak leírása ne csak egyszerű szöveg legyen. A szövegdobozban megadhatunk Markdown és LATEX kifejezéseket is. Mielőtt létrehoznánk a feladatot, meg tudjuk tekinteni, hogy a hallgató milyen formában fogja látni a kiírva a feladatot. Így le tudjuk ellenőrizni kényelmesen a feladat leírását, valamint azt is tudjuk ellenőrizni, hogy a Markdown és LATEX kifejezéseinket helyesen írtuk-e meg. Ha végeztünk, a "Létrehozás" gombbal tudjuk elküldeni a rendszernek az adatokat. Az adatokat a rendszer leellenőrzi, az esetleges hibákat jelzi számunkra (2.13).

²A lenyíló kiválasztó menüben lehetőségünk van több csoportot is kiválasztani

Feladat létrehozása

Feladat neve			
A Feladat neve megadása kötelező!			
Kezdés dátuma		Befejezés dátuma	
2021.05.07 00:00	=	2021.05.07 00:00	Ħ
A Kezdés dátuma megadása kötelező!		A Befejezés dátuma megadása kötelező!	
Leírás			
A Leírás megadása kötelező!			<i>l</i>
Csoport(ok)			
A Csoport(ok) megadása kötelező!			

2.13. ábra. Adatok validálása

Jelentkezések bírálata

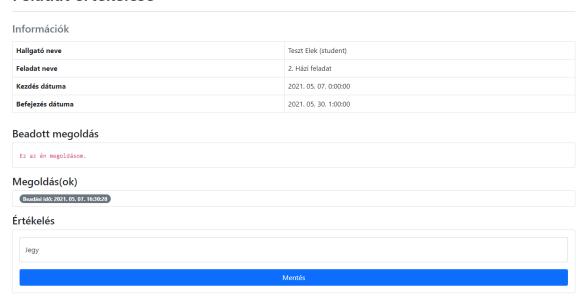
Egy hallgatónak a csoportba való jelentkezését a "Hallgatói várólista" táblázatában tudjuk megtenni (2.11(b) ábra), az utolsó oszlopban lévő gombok segítségével. Miután elvégeztük a bírálatot, a táblázatból törlődik a jelentkezett hallgató, és az oldal frissítése után, a megfelelő táblázatban látjuk, hogy a hallgatót a rendszer felvette a jelentkezett csoportba.

Beadott munka értékelése

Egy feladatra beadott megoldás értékeléséhez a kívánt feladat oszlopában kattintsunk a szürke négyzetre. Ilyenkor a rendszer átirányít minket az értékelő felületre (2.14). A rendszer a felületre a "Megoldás(ok)" alatt felsorolja a hallgatónak az összes beadott megoldását a beküldés ideje szerint csökkenően rendezve. Elég egy megoldást értékelnünk, de értékelhetjük az összeset is. Viszont a rendszer a legutolsó értékelést veszi számításba. Ezt fogja a hallgató is látni. A beadott megoldások között a kívánt sorra kattintva tudjuk kiválasztani, hogy melyik megoldást szeretnénk változtatni. Ilyenkor a "Beadott megoldás" alatt látjuk, mi a hallgatónak a beadott megoldása. Az értékelésünket az oldal alján található űrlapon tudjuk megtenni. Az

értékelés után a rendszer a kezdőoldalra navigál minket. Az értékelt feladatnál a szürke négyzet egy körben lévő pipára cserélődik.

Feladat értékelése

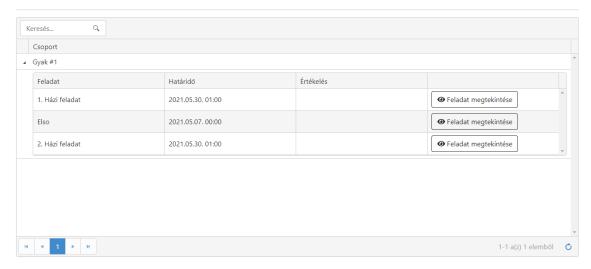

2.14. ábra. Feladat értékelése

2.2.4. Hallgató

Hallgatóként bejelentkezve a 2.15 ábrán látható kezdőoldal fogad minket. A "Feladatok" cím alatti táblázatban a hallgató számára listázásra kerül az összes olyan csoportja, ahova elfogadták a jelentkezését. A táblázatban csoportokra lebontva jelennek meg a hallgató számára a kiírt feladatok. A táblázatban egy feladatról a következő információkat láthatjuk: neve, határideje, kapott értékelés.

Feladatok

2.15. ábra. Hallgató kezdőoldala

A hallgató az alábbi funkciókat használhatja:

- Csoportba jelentkezés
- Megoldás beadása

Csoportba jelentkezés

Csoportba jelentkezni a "Csoport jelentkezés" menüpontra kattintva tudunk. A rendszer egy űrlapot biztosít számunkra (2.16 ábra), ahol listázásra kerülnek a rendszerben található csoportok, amelyekre még nem jelentkeztünk. A rendszer lehetőséget biztosít számunkra, hogy akár egyszerre több csoportra is leadjuk a jelentkezésünket. Jelentkezésünket a "Jelentkezés" gombbal tudjuk továbbítani a rendszer számára. Az űrlap validálásra kerül, hogy üresen ne tudjuk beküldeni azt. Sikeres jelentkezés esetén a rendszer a kezdőoldalra navigál minket.

Csoport jelentkezés

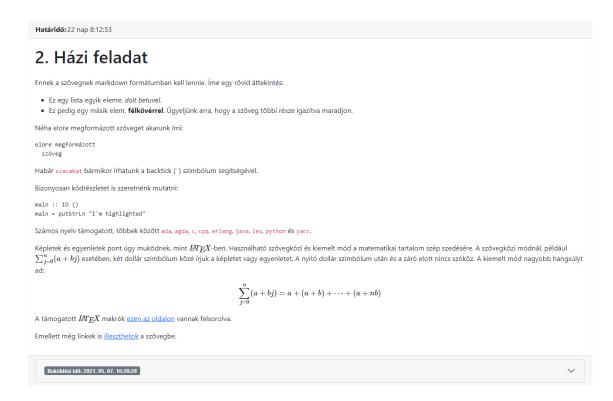
Csoport		
Csoport(ok)		
	Jelentkezés	

2.16. ábra. Csoportba jelentkezése

Megoldás beadása

Megoldás beküldéséhez válasszuk ki a kivánt feladatot, amire megoldást szeretnénk beküldeni, majd kattintsunk a "Feladat megtekintése" gombra. Ekkor a rendszer egy új ablakban megnyitja a feladatot (2.17 ábra). Az oldalon a következő információkat látjuk:

- Határidő visszaszámláló
- Feladat neve, leírása
- Beküldött megoldások
- Űrlap a megoldás beküldéséhez

2.17. ábra. Feladat megtekintése

2.2.5. Mindenki számára elérhető oldalak

A rendszerben jelenleg három olyan oldal található, amelyet minden szerepkörben elérhetünk. Az egyik oldal a felhasználónk adatainak megtekintésére szolgál. Ezt a funkciót a menüsoron a nevünkre kattintva tudjuk elérni. Ezen a felületen (2.18 ábra) a következőket tekinthetjük meg a "Személyes adatok" cím alatt: név, neptun kód, e-mail cím és a felhasználónkhoz rendelt szerepkörök. Ezen felületen továbbá be

tudjuk állítani, hogy a rendszer milyen lokalizációval működjön (magyar és angol). Ezt a megfelelő gombra kattintva tudjuk változtatni.

2.18. ábra. Profil oldal

A másik két oldal az esetleges nem várt hibákról tájékoztat minket. Ezen hibák két kategóriába oszthatók: jogosulatlan kérés a rendszer felé, egyéb nem várt hiba. Jogosulatlan kérés akkor lép fel, ha megpróbálunk a szerepkörünkhöz nem tartozó funkciót elérni a rendszerben. Például: csak hallgatói szerepkörrel rendelkező felhasználóval vagyunk bejelentkezve a rendszerbe és a webcím végén a "Student"-et lecseréljük "Admin"-ra. Ezzel olyan kérést indítunk a rendszernek, hogy navigáljon minket a rendszergazdai szerepkörhöz tartozó kezdőoldalra, amihez nincs jogosultságunk, ezért a rendszer megtadja a hozzáférést a kért oldalhoz. Ilyenkor a rendszer az alábbi 2.19 ábrán látható oldalra navigál minket, ahonnan lehetőségünk van visszatérni a szerepkörünkhöz tartozó kezdőoldalra.

Hozzáférés megtagadva.

A viharba, nincs hozzáférésed ehhez a kéréshez! 😔

Vissza a kezdőoldalra

2.19. ábra. Jogosulatlan kérés

Egyéb nem várt hiba lehet például, hogy a rendszer nem tud csatlakozni a hozzá tartozó adatbázishoz. Ilyenkor az alábbi 2.20 ábrán látható oldalra navigál minket.

Error.

Hiba lépett fel a folyamat során! Kérlek beszélj a rendszergazdával!

2.20. ábra. Egyéb nem várt hiba

3. fejezet

Fejlesztői dokumentáció

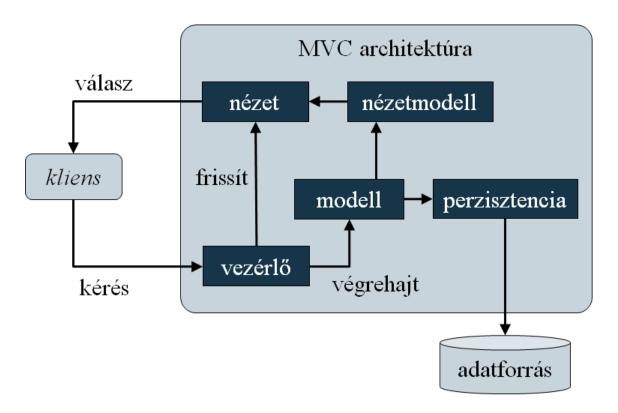
3.1. Keretrendszer és az alkalmazás felépítése

3.1.1. Keretrendszer

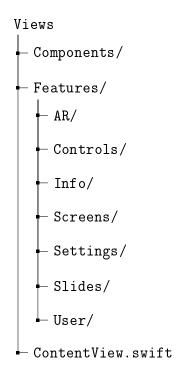
Az alkalmazás ASP.NET core 3.1 keretrendszerben készült [1], ami egy nyílt forráskódú, webes alkalmazások készítésére szolgáló programkönyvtár, melyet a *Microsoft* fejleszt. A keretrendszer lehetővé teszi, hogy az alkalmazás több platformon is tudjon futni (*Linux*, macOS és Windows).

3.1.2. Az alkalmazás felépítése

Az alkalmazás az *MVC* architektúrára épül (3.1 ábra)[2]. Tehát három rétegre bontható a felépítése, Modell-Nézet-Vezérlő. A Modell réteg tartalmazza az üzleti logikát, amely az adatokat kezeli és kapcsolatban van az adatbázissal. A nézet réteg (angolul *View*) felelős a megjelenítésért. A vezérlő réteg (angolul *Controller*) fogadja a kliens a kéréseit és válaszol a kérésekre.

3.1. ábra. A Model-View-Controller architektúra

3.2. Hibakezelés és logolás

Az alkalmazás a Serilog. Extensions. Logging. File nyílt forráskódú programkönyvtár használatával valósítjuk meg [3]. Az alkalmazás automatikusan logolja a futás

közbeni eseményeket. A logolás beállításait az appsettings. json (3.1 ábra) fájlban tudjuk személyreszabni. Az alábbi négy értéket írjuk felül az alkamazáshoz:

- PathFormat: itt tudjuk megadni az alkalmazás logfájljainak a nevét és a mentési helyét. A {Date} paraméter helyére az aktuális dátum kerül beillesztésre.
 Ha az elérési útban található mappa nem létezik azt a programkönyvtár automatikusan létrehozza a számunkra.
- OutputTemplate: itt adható meg a log üzenetek sablonja, hogy hogyan nézzenek ki a logolt üzenetek³.
- LogLevel: itt állíthatjuk be, hogy milyen minimum szintű események kerüljenek logolásra[4]

```
1
2
   "Logging": {
3
     "PathFormat": "../Logs/log-{Date}.log",
     "OutputTemplate": "[{Timestamp:yyyy.MM.dd HH:mm:ss}] -
4
       "LogLevel": {
5
       "Default": "Debug",
6
       "Microsoft": "Information"
7
     }
8
9
   },
10
```

3.1. forráskód. appsettings.json

3.3. Adatbázis

Az adatbázis

 $^{^3}$ Az alábbi linken részletes leírást olvashatunk az Output Template-ben található paraméterek értékeiről.

- 3.4. Model réteg
- 3.5. Vezérlő réteg
- 3.6. Nézet réteg

4. fejezet

Tesztelés

5. fejezet

Köszönetnyilvánítás

Irodalomjegyzék

- [1] Microsoft. Introduction to ASP.NET Core. URL: https://docs.microsoft. com/en-us/aspnet/core/introduction-to-aspnet-core?view= aspnetcore-3.1.
- [2] Cserép Máté. Webfejlesztés MVC architektúrában (ASP.NET Core). URL: https://mcserep.web.elte.hu/data/education/2019-2020-2_WAF/elte_waf_ea02.pdf.
- [3] Serilog. Serilog. Extensions. Logging. File. URL: https://github.com/serilog/serilog-extensions-logging-file.
- [4] Nicholas Blumhardt. Logging "levels" in a structured world. URL: https://nblumhardt.com/2014/03/logging-levels-in-a-structured-world/.